

**Lenka
Martinková**

Představa?

Na brandýském náměstí zastavil autobus. Z rohu pekárny ho pozorovala asi čtrnáctiletá dívka. Vystoupil dav turistů. Všichni z nich vypadali na Pražáky. Skoro každý měl na zádech veliký batoh, jako by se chystali na prázdniny. Spolu s nimi vystoupila i dvojčata Anežka a Leoš.

Chvíli se rozhlíželi po náměstí. Od té doby, co tu byli naposled, se toho tolik změnilo. Náměstí se přestavovalo. Od kamarádky se dozvěděli, že se sem bude stěhovat socha od kostela Obrácení sv. Pavla. Teprve teď si všimli, že na ně mává dívka, opřená o fasádu pekárny.

Vydali se k ní a vesele se bavili. „Čau.“ Kývla na ně. „Jak dlouho budete u tety?“ zeptala se jich. Společně se vydali přes náměstí ke katovně. Jejich teta si před několika lety koupila domek v Podkostelní ulici a dvojčata u ní od té doby trávila část prázdnin.

„Je tady něco k focení?“ zajímal se Leoš s pohledem upřeným na Noru. Jeho ségra se ušklíbla. „Taky bys rovnou mohl říct, co chceš fotit.“ Nora se rozmarně protáhla. Rozhodla se, že si s nimi trochu pohraje. „Co kdyby sis nejdřív u tety odložil a pak bychom si udělali procházku po městě?“ navrhla s nevinným výrazem. S lišáckým úsměvem se na ni podíval, ale nic nenamítal.

Od tetičky se vydali k nedaleké katovně. Před časem tam byla otevřena nová expozice o útrpném právu. Nora je tam původně chtěla vzít. Hlavně proto, že její babička dělala na výstavě vrátnou, a tak by jistě nebyl problém je propašovat dovnitř. Leoš nebyl, na rozdíl od Anežky, nijak proti. Jeho tyhle věci zajímaly, ale podle ségry to bylo nelidské a drastické. S tím musel souhlasit, ale ona musela uznat, že i takové věci k historii patří.

„No jo, tak kam bych vás vzala? Odsud je všechno dost daleko a na chůzi asi z Prahy nebudete moc zvyklí, co? Všude metro a bus nebo tramvaj, která vás zaveze až k cíli... Starý kostel s pohřebištěm by ti nevadil, Anež?“

zeptala se po chvíli uvažování. Moc dobře věděla, že její kamarádka kostely miluje. Nebyla sice věřící, ale vždycky tam našla takový zvláštní klid. Chodila si tam třídit myšlenky a relaxovat. Nora jí však, čistě ze strategických důvodů, zamlčela, že u kostela sv. Vavřince, kam mají namířeno, byli pohřbíváni brandýští Mistři popravčí.

Uvelebili se na kopeček pod kostelík. Dívali se na jeho tmavou siluetu proti nebi a mlčeli. Byli trochu zklamaní. Počítali s tím, že bude otevřenou a oni se budou moci podívat na renesanční náhrobky... Nakonec, kdyby hodně prosili, dostali by se i na kůr. Jenomže to by nesmělo být zavřeno!

Nora se naposled podívala na mobil, kolik je hodin. Napsala stručnou SMS, aby rodiče věděli, kde je, a neměli strach. Ještě by mohla připsat, kdy se vrátí... Odesláno. Vypnula zvonění a ohlédla se po dvojčatech.

Na náměstí, tam, kde dřív stávala Milena („Hele, další změna!“ řekl Leoš), stál na pranýři muž. Na krku mu visela cedule, na které bylo napsáno, že se rouhal Bohu. Dokonce prý měl smilnit v kostele! Před vyvýšeným podiem byl dav brandýských měšťanů. Kdekdo držel v ruce shnilé ovoce a zeleninu, kterou sebral u stánků právě končícího trhu. Nejlepší zábava začínala. Kdo by odolal příležitosti osobně potrestat takového hříšníka?

Lidé si šeptali, že po té, co si odstojí trest na pranýři, kat ho vypráská z města. Vzrušením skoro nedýchali. Něco takového se v Brandýse už dlouho nestalo.

Stranou měšťanů stál hlouček mladíků. Muže sledovali s neskrývaným posměchem. Přestože na obyvatele Brandýsa vrhal špatné světlo, šlo o neobvyklou událost a příjemné zpestření života v trhovém městečku. A navíc se těšili na dění u východu z města. Věděli, že tam většina ctihodných měšťanů nepůjde. Včera přšelo a cesty byly stále ještě rozbahněné.

Stmívalo se. Kat s důtkami v ruce hnal muže z města. Spokojeně se usmíval, když si představil, jakou odměnu si tím od městské rady vysloužil.

Byl tak zabraný do své práce, že si ani nevšiml skupinky mladíků přitisknuté ke zdi jednoho z domů.

„Dej se s ním do řeči, Vašku.“ Obrátil se jeden z nich k zrzkovi. Ten se pověřivě pokřižoval. „S katem?“ zeptal se. Z jeho hlasu znělo zoufalství. Jestli se to dozvedí jeho rodiče, bude bez večere... A moc dobře věděl, že spousta lidí z města by si na něm ráda smlsla.

„A kdo jiný?“ Dlouhán do něj šťouchl, aby mu dal najevo, že to myslel vážně. Pokrčil rameny. Jemu to bylo jedno. Když už mluvit s katem, tak všichni. Proč by měl do oprátky strkat hlavu jenom on?

Popravčí si jich všiml. Důtky si přehodil z ruky do ruky. Vykročil k nim. „Co tady takhle pozdě děláte?“ zeptal se přísně. Mladíci se kolem sebe rozhlédli. Nebylo kam utéct. Byli v pasti. „Už byste měli být dávno doma.“ Změřil si je pohledem. „Jedině... Tak co vás trápí, že sledujete kata? Nemyslete si, že jsem si vás nevšiml. Jen jsem byl zvědavý, jak dlouho to vydržíte... S pravdou ven, honem! Je to snad nešťastná láska?“ Mlčeli. Byli zmatení. „Nerad čekám. Dneska už nemám náladu se s někým otravovat. S ním byla práce...“ opovržlivě se podíval na cestu od města.

Zrzek se vyzývavě podíval na dlouhána. A on ho chtěl za popravčím poslat samotného, když teď sám má v kalhotách. Doufali, že si jich nevšimne, ale ani v tom nejhorším snu by je nenapadlo, že by s ním mohli mluvit. Vždyť byli syny vážených měšťanů!

„Tak pojd'te se mnou, uvidíme, co se dá udělat.“ Vedl je ke katovně. Stála až za městem, daleko od ostatních budov. I ti nejchudší se katově obydlí vyhýbali.

„To si myslí že půjdu vedle něj?!“ Mladíci se mezi sebou postrkovali. Kdyby je někdo viděl ve společnosti kata, jejich rodiče by jim už nikdy neodpustili. Popravčí se na ně vědoucně podíval. „Taky se mě štítíte?“ zeptal se, ale z jeho hlasu se nedalo nic vyčíst. Pokrčili rameny. Měl pravdu. Jak jinak. Každý ve městě se ho štítil. Možná, že uměl trhat zuby a léčit, ale když ho nepotřebovali...

Přikývl. „No ovšem, to je vlastně naprosto v pořádku. Vždyť vy jste synové ctihodných měšťanů. Co by tomu vaši otcové řekli, kdyby jenom tušili, že se po nocích potulujete s Mistrem popravčím?“ Nepokrytě se jim posmíval. Ušklíbl se a otevřel bránu. Pokynul jim, aby ho následovali na dvůr katovny.

Zvědavě se kolem sebe rozhlíželi. Kdo ví, kdy se sem zase dostanou. O zeď kolem prostranství se opíral dřevěný přístřešek. Kat si tam schovával věci potřebné pro jeho práci. Zrzek tiše ukazoval na špalek potřísněný krví. Dlouhán pokýval hlavou. O katovně se po městě šířily zvěsti, při kterých běhal mráz po zádech.

Popravčí si všiml jejich pátravého pohledu a nenuceně ukázal ke špalku. „Ale no tak, přece byste se nebáli.“ Ačkoli to říkal s úsměvem, z jeho hlasu šel strach. Jako by to byla nějaká výhružka. Dlouhán se lstivě zašklebil. „Sakra, když jsme šli do katovny, tak jsme s tímhle museli počítat. Nejsme přeci žádní zbabělci, abychom hned brali nohy na ramena.“

Mistr popravčí krátce přikývl. Pozorně si mladíky prohlížel. Možná se snažil odhadnout, jestli jsou opravdu tak stateční, jak ze sebe dělají.

Vyměnili si mezi sebou rozpačitý pohled. Ve městě se říkalo, že občas někdo zmizel a nikdy se nenašel. Tak se prý konšelé zbavovali nepohodlných svědků. Pokaždé takové lidi odvedli do katovny a zpátky se pak vraceli sami. Co když byli popravováni právě na tomhle špalku a oni se teď dívají na jejich krev?

„Taky jsem o tom slyšel. Ale ti spíše utekli z panství. Kdyby se přeci jenom vrátili, pro výstrahu ostatním bych je musel popravit na náměstí. Dělat něco proti vůli vrchnosti se nevyplácí, to si pamatujte. Na tomhle špalku nikdy nikdo o život nepřišel. Občas nějaká slepice, když mi žena vaří polévku.“ Popravčí je vedl do obytné místnosti. Znechuceně se podíval na meč visící na stěně. Tahle práce ho nebavila, ale když se narodil do katovské rodiny, nic jiného mu nezbývalo. Nebo se měl potulovat s komedianty a žít z milodarů?

„Tu krev na špalku neumývám schválně. Zajistí nám klid. Jinak by se sem

táhlo celé město, jako nějaké procesí. Podívat se na městského kata a rasa a jeho rodinu. Jsme snad nějaká cvičená zvířata?!“ rozzlobil se.

Z města sem dolehlo volání ponocného. Už dávno byla tma. Katovka před manžela položila misku s kaší a korbel piva. Nerudně se na mladíky podíval. „Za chvíli bude půlnoc. Co by tomu řekli sousedé, kdybyste nocovali v katovně? Zmizte! A znovu ať vás tu nevidím!“ Otevřel jim vrata a dál se s nimi nebavil.

Tři děti ležely na kopečku u kostela a dívaly se na jasně modrou oblohu. „To se doopravdy stalo?“ zeptal se nevěřičně Leoš.

Nora pokrčila rameny. „Vážně si myslíš, že vím všechno? V městských knihách o tom není žádný zápis. A jestli to byli synové konšelů, určitě by se nějaká poznámka našla.“

Anežka se usmála...

Lenka Martinková, 2011

www.ok2bvg.cz/lenka

